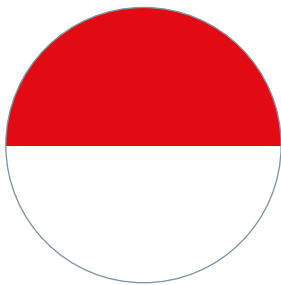

Hoewel de Nederlandse export naar Indonesië met jaarlijks 800 miljoen euro bescheiden is, liggen er volgens Lambert Grijs volop kansen in de grootste eilandstaat ter wereld. De ambassadeur ziet die vooral in het enorme aantal inwoners van dit land, waarvan de helft op Java leeft.

“Zoek je een grote afzetmarkt? Kom dan naar Indonesië”

Indonesië: jonge bevolking doet alles met smartphone

Jaarlijks investeert Nederland voor ruim 1,5 miljard euro in Indonesië en daarmee zijn wij de grootste Europese investeerder in dit land. Waar ziet Lambert Grijs, de Nederlandse ambassadeur in Jakarta, kansen voor ondernemers?

Je werd geboren in Indonesië, liep daar als student stage en bent er sinds 2019 ambassadeur. Wat is het tegenwoordig voor land?

“De verschillen zijn extreem: tussen de wolvenkrabbers in Jakarta rijden Maserati's, terwijl boeren tien kilometer verderop op blote voeten hun akkers bewerken. De stedelijke middenklasse groeit snel. De bevolking is jong en doet alles met de smartphone. Het is heel gewoon met je mobieltje te betalen. E-commerce start-ups zijn uitgegroeid tot succesvolle bedrijven. Miljoenen mensen bestellen via de app Gojek producten en maaltijden, maar ook taxi's en schoonmakers. De app is een combinatie van Bol.com en Thuisbezorgd.nl, aangevuld met diensten van lokale ondernemers.”

Waarom is dat interessant voor Nederlandse bedrijven?

“Samenwerken met zulke start-ups is interessant. Maar hoe weet je die veelbelovende nieuwkomers nu te vinden? Daar kan de ambassade bij helpen! Wij koppelen Indonesische

start-ups aan Nederlandse ondernemers. Holland Colours, gespecialiseerd in het kleuren van plastics, werkt in Surabaya inmiddels samen met Robries. Dit bedrijf maakt kleurrijke meubels en huishoudelijke producten van gerecycled plastic.”

Voor welke bedrijven is Indonesië nog meer interessant?

“Supermarktketen Ahold Delhaize doet het hier goed. Net als bedrijven die hier fabriceren voor de lokale markt, zoals lampenproducent Signify. De Nederlandse ambassade ondersteunde dit bedrijf zodat het in de e-catalogus voor Indonesische overheden kwam, waar autoriteiten straatverlichting kunnen kopen.”

Wat doet de ambassade verder voor ondernemers?

“De ambassade in Jakarta en het Netherlands Business Support Office in Surabaya helpen het Nederlandse bedrijfsleven op weg. We verschaffen informatie over de lokale markt, intro-

Lambert Grijs:

“Als ambassade clusteren we Nederlandse bedrijven, bijvoorbeeld op het gebied van afvalverwerking”

duceren ondernemers bij potentiële zakenpartners en ondersteunen demonstratieprojecten. Prins Petfoods test momenteel de markt voor het chippen van huisdieren. Perfetti Van Melle wilde een nieuwe machinelijn introduceren in Indonesië. Om dat proces te vergemakkelijken, ondersteunden wij de snoepfabrikant bij zijn contact met de autoriteiten.”

Wat als bedrijven, eenmaal gevestigd in Indonesië, problemen ervaren?

“Grote Nederlandse bedrijven met lokale vestigingen creëren kennisoverdracht en veel werkgelegenheid. Daar moet dan wel tegenoverstaan dat zij de kans krijgen eerlijk te concurreren met Indonesische spelers. Als nieuwe wetgeving een lastig klimaat schept, dan gaan wij daarover in gesprek met ministeries. Wij zijn er immers om in te springen wanneer bedrijven in de knel komen met Indonesische autoriteiten.”

Waar moeten bedrijven rekening mee houden als ze zaken willen doen in Indonesië?

“Het is niet altijd een gemakkelijke markt. Bij aanvang moet je geduld hebben, oftewel: ge-

noeg financiële reserves. Voor kleine bedrijven is het lastig voet aan de grond te krijgen, daarom zie je hier vooral wat grotere bedrijven. Business-to-business lukt zakendoen nog wel, maar het is moeilijker opdrachten van de overheid te krijgen; zoals in transport en infrastructuur. Als ambassade clusteren we daarom Nederlandse bedrijven, bijvoorbeeld op het gebied van afvalverwerking. Die bedrijven brengen we vervolgens gezamenlijk in contact met overheden. Of we regelen deelname aan beurzen en matchmaking met lokale ondernemingen. Mede ondersteund door de ambassade halen The Ocean Cleanup en Clear Rivers nu afval uit Indonesische rivieren.”

Wat zijn de belangrijkste cultuurverschillen?

“Zakendoen gaat veel meer via een persoonlijke band. Kom echt meerdere keren naar Indonesië om een relatie op te bouwen; alleen virtueel contact is niet genoeg. Communicatie gebeurt vooral via WhatsApp: daarmee worden hele brieven verstuurd. Zodra je een visitekaartje ontvangt, stuur een appje en houd het contact warm. Verder is eten belangrijk. Heb je drie

gasten? Leg dan niet drie koekjes neer, maar presenteer een hele schaal. Gastvrijheid wordt gewaardeerd.”

De ambassade organiseert handelsmissies. Wat leveren die op?

“In 2020 was er samen met het staatsbezoek een handelsmissie waar tweehonderd bedrijven aan deelnamen. Dat leverde een miljard euro aan overeenkomsten op. Zo'n missie stimuleert het om voortgang te maken met deals. Zo kondigde FrieslandCampina samen met de Indonesische investeringsautoriteit de bouw van een nieuwe fabriek aan. Met achttien bedrijven gingen we naar Noord-Sumatra om te onderzoeken hoe we kunnen samenwerken op het gebied van landbouw en hernieuwbare energie. Deze missie leidde tot verdere gesprekken over het plaatsen van drijvende zonnepanelen bij Medan.”

De export naar Indonesië is bescheiden...

“Nederland exporteert jaarlijks voor ongeveer 800 miljoen euro naar Indonesië. Onze producten zijn vaak duur voor de Indonesische markt. Toch zie ik ook kansen, bijvoorbeeld in de gaming-, creatieve en filmindustrie.”

Hoe zijn de kansen in omliggende Aziatische landen?

“Het Nederlandse handelsbeleid richt zich op vijf prioriteitslanden: Vietnam, Thailand, Singapore, Maleisië en Indonesië. De ambassades werken onderling samen en we organiseren samen handelsmissies. Gekscherend kun je zeggen: Heb je geld? Ga naar Singapore. Geen geld, wel kwaliteit? Kies Maleisië. Wil je groeien? Dan moet je in Vietnam zijn. Wil je massa? Kom dan naar Indonesië. Met 270 miljoen inwoners is de afzetmarkt hier enorm.”

Neem gerust contact op met de Nederlandse ambassade in Jakarta via
📧 JAK-EA@minbuza.nl